

האגליזורה

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: זיירות בדרכים [י]
ההפטר: "ויאשה אחת" (מלכים ב, ד)

טז' חשוון תשפ"ו 1599 (שנה לא')

פרשת וירא

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו... ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" (יז, יט)

"כי ידעתיו"- לשון חיבה (רש"י). דיבר הקב"ה אודות אברהם בלשון חיבה, "למען אשר יצוה את בניו... ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט", "אשר יצוה"- אומר בעל הטורים שזה בגמטריה - תורה. לפי שציוה אברהם את בניו ובני ביתו ללכת בדרך ה', ברכו הקב"ה בברכות לרוב ושמנו לגוי גדול ועצום שיעבדוהו.

הליכה בדרך ה' ועשית רצונו היא עיקר גדול "בין אדם לחברו" ובכך מתרבה השלום בעולם, לפי שאין אדם עושה דין לעצמו אלא כפוף הוא לדיני התורה.

אחת המצוות החשובות היא "ונשמרתם לנפשותכם", הבאה להזהירנו לשמור על נפשנו כפשוטו ולנהוג בדרכים על פי חוקי התנועה ולא לזלזל ולהקל ראש. ומי שיראת ה' בלבבו יקפיד בכך ויזכה לקדש שמו יתברך ברבים ומאוהבי ה' יקרא.

"ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים... ויאמר אל תשלוך ירך אכל הזעזע" (כב, יא)

מה הטעם ניתן הציווי לשחוט את יצחק מפי ה' יתברך עצמו, ואילו הציווי שלא לשחטו ניתן מפי מלאך? כדי ללמדנו, כי כדי לעשות רעה לאדם, אין לשמוע בקול איש ואפילו לא בקול מלאך, כי אם רק בקול השם יתברך עצמו. ואילו שלא לעשות רעה לאדם, אפשר לשמוע גם בקול מלאך... (תורת הפרשה) נהג הנוסע ברכבו בכביש יכול ח"ו לעשות רעות רבות כלפי הולכי רגל ונהגים אחרים שסביבו ע"י הפרה בוטה וזלזול בחוקי התנועה אך גם יכול לעשות טובות רבות איתם וישמור את חייהם אם ינהג כמחוייב,

לדון לכף זכות

מר לוי חיכה לאוטובוס, השעה התאחרה, האוטובוס השתהה והקור הרגיו אותו. הוא הביט בשעון בחוסר סבלנות, אך זה - המשיך "לרוץ" כאילו לא קרה כלום.

סבלנותו כבר פקעה כאשר התחולל "הנס": מכונית הסובארו של שכנו התקרבה... והוא זיהה אותה בדיוק: הצבע והבגד השבור. "אה" - חשב לעצמו - "עוד 5 דקות אני בבית".

והנה הוא נותר עומד מאוכזב בתחנת האוטובוס שהוא מתבונן במכונית המתרחקת ובליבו הוא חושב: הוא לא טרח לעצור כלל... רוגזו גאה בו: "זה שכן חבר?! אני כבר אלמדו לקח!"

עוד כמה דקות מרגיזות ונסיעה ארוכה, ומר לוי הגיע לביתו כשבראשו התכנית מבושלת. קול פנימי לחש לו בשקט שהוא הולך לעבור על איסור נקמה ועל חוסר שפיטה לכף זכות, אבל קולו של היצר הרע הדפו בפראות: "זה לא נקמה, זה חינוך!", וההזדמנות הקדימה לבוא מכפי שחשב. עוד באותו ערב דפק השכן בדלת ביתו בתמימות, וביקש לשתפו בסיוע לשכן נוסף בבניין.

"שנינו דתיים" אמר לו "והמצב שלו קשה מאוד, בוא נבנה תכנית איך לעזור לו" מר לוי מתח את שרירי פיו, ואמר: "מעניין שאנשים נהיים צדיקים פתאום". השכן נאלם לרגע אך הבלוג ושאל בשקט: "מה הכוונה?" ומר לוי לא איחר להסביר. מספר דקות ישב השכן ושמע הסבר על חוצפתו הנוראה, הוא שתק

ע"פ "אור החיים" אופק ת"א * לא לעיין בתפילה * שקיעה 4:43-4:47 * סוף זמן ק"ש 8:10-8:13

כניסת שבת: 4:27 יציאת שבת: 5:17 יציאת שבת: 5:51

בחכמה, קודם ישפוך מר לוי את מרי ליבו, אחר כך לא דיבר אלא הוציא נייר מכיסו, מר לוי הביט בה וצנה לכסאו מבויש: שכנו מכר את הרכב בדיוק אתמול, לא הוא נהג ברכב!!

מעשה שהיה

הוויתור על חניה

רכשתי את דירתי לא בקלות ובהרבה סיעתא דשמיא, וכחלק מהעסקה רכשתי מקום חניה נגיש ממש ליד הכניסה לבניין עליו שילמתי טבין ותקילין. נכנסנו לדירה ובמשך שמונה שנים חניתי שרכשתי ופרט להפרעות מצד אנשים זרים שהחננו את רכבם בחנייתי, ידעו כל תושבי הבניין שזו החנייה שלי.

כעבור שמונה שנים ניגש אלי אחד השכנים, אדם נחמד ורגוע ואמר לי כי כבר מהתחלה רצה לגשת אלי ולומר לי כי אני חונה בחניה שלו, אך מכיוון שלא היה לו רכב הוא לא חשב שיש ענין לעשות זאת, אך כעת שרכש רכב הוא מבקש אם אוכל לחנות בחניה הכללית מתחת לבניין. השבתי לו: "אתה טועה ידידי, החניה היא שלי, שילמתי עליה". הוא אמר: "גם אני שילמתי עליה", "יש לי הוכחות, האם גם לך יש?". "כן, יש לי מסמך המעיד שרכשתי חניה עם שרטוט מדויק".

"מעניין, זה בדיוק מה שיש לי". השיב החלטנו שנציג זה לזה את הוכחותינו, ואכן באותו ערב הוא הגיע לדירתי והציג את ההוכחה שלו, אני הצגתי את שלי ולתדהמתנו התברר שלשנינו מסמך זהה לגמרי.... הבטנו זה על זה בתדהמה.

"קשה להאמין עליו", אמרנו שנינו. הקבלן שבנה את הבנין היה אות ומופת לישרות, לא העלנו על דעתנו שהוא מסוגל לעשות מעשה מרמה שכזה, למכור לשניים חניה אחת. שהרי זו עובדה שמתגלה ברוב המקרים רבע שעה אחרי האכלוס ואילו אצלנו אחרי שמונה שנים. החלטנו לגשת אליו, הראינו לו את שני המסמכים, הוא בתחילת נראה מופתע, עיין במסמכיו ולהפתעתנו אישר את הדבר. "אני מצטער זה משגה שלי, שימו לב שהשרטוט של החניה הוא רחב, ולמעשה היו צריכות להיות כאן שתי חניות, אבל המהנדס הכריח אותי לשים במקום הזה עמוד וכך התבטלה החניה, אני פשוט שכחתי מהחניה ושמתני את העמוד, תבינו שמכרתי חנויות, מחסנים ודירות וטבעי שחניה אחת נשכחה ממני, אך אל דאגה אפצה אחד מכם על התשלום ששילם לשווא, השאלה היא את מי מכם..."

"ב'ה, הכל מסודר הוא מוכן להחזיר לך את דמי החניה ששילמת והכל יבוא על מקומו בשלום" אמרתי לשכני. "סליחה, אבל אני לא מעוניין בכסף, אני מעוניין בחניה", השיב. "גם אני". התחלנו להתווכח קצת ואז שכני אמר: "בוא נחשוב על פתרון, חבל שסתם נריב". נפרדנו, בבית סיפרתי לרעייתי הכל, החלטנו להתייעץ עם דיין חשוב שאמר: "יש ענין של 'מוחזק' בחניה והעובדה שהוא לא מחה כל השנים, מחזקת את החזקה שלך".

למחרת באתי אל השכנו עם התשובה, הוא הקשיב וחזר אלי אחה"צ באומרו שגם הוא התייעץ עם מורה הלכה שאמר: "שמכיוון שלא העלה על דעתו ששטח זה אינו שייך לו ומפני שלא היה לו כלי רכב לא היתה לו כל סיבה למחות בפני, והוא סבר שזה נהנה וזה לא חסר". החל בנינו ויכוח עד שאמרתי: "למה נריב? בוא נלך לדין תורה".

הוא הביט בי וראיתי דמעות בעיניו: "תראה, אף פעם לא הייתי בדין תורה ואין לי רצון להיות, אני צריך מאוד את החניה וכואב לי ששנים של מה שראיתי כויתור מצידו נחשבים בעיניך כהשלמה, בינתיים תחנה על החניה שלי ואני אחשוב אם אני מעוניין להיכנס לדין תורה".

חשתי אי נעימות מכל העניין, בצר לי פניתי לקבלן ושאלתיו מה הוא מציע שנעשה..

"תראה, השכן שלך לא סתם צריך את החניה ולא סתם קנה רכב" אמר ולא פירט.

הבנתי שיש סיבות רפואיות לדבר, "תוותר, ואני אפצה אותך", ביקש.

"בכסף?" "לא, אלא אם כן תתעקש, אבל יש לי שטח פנוי בחניון מתחת לבניין ולא אכפת לי לתת לך אותו, בצמוד לחניה שתקבל שם", אמרתי לו שאחשוב על כך. נאבקתי קשות בין הרצון שלי לנוחות ותחושת הצדק שקניתי את החניה בכסף מלא וכעת אצטרך לוותר עליה, לבין דמעותיו של השכן ובקשתו של הקבלן....

בבוקר הודעתי לאשתי כי אני מוותר על מקום החניה הנוח והיא הגיבה בהערכה רבה, כך שאם היה לי ספק הרי שהמילים שלה הכריעו לחיוב.

הלכתי לקבלן וחתמתי אתו על ההסכם החדש ואח"כ ניגשתי לשכן והודעתי לו שאני מוותר וכי החניה שלו, הוא הודה לי נרגשות ודמעות עמדו בעיניו, וגם בעיני.

התחלתי לחנות למטה, שנה וחצי עברה, החלטתי לעשות שימוש בשטח. פרצתי את קוביית הבטון. היא באמת היתה קטנה, אלא שבני הוביל למפנה "תגיד אבא, מה יש מאחורי הקיר הזה?" "לא יודע, נראה לי שהכניסה", "אבל הכניסה למעלה" השיב.

החלטתי לדפוק על הקירות ושמעתי קול עמום, לקחתי פטיש גדול והתחלתי להרוס את הקיר של המחסנון ומה שהתגלה לי היה שטח ענק של כ- 90 מטר שנותר משום מה ללא שימוש.

לא האמנתי למראה עיני, לקחתי נשימה ארוכה, הזמנתי בעל מלאכה שיתקין דלת ובררתי הלכתית מה הדין לגבי השטח שמצאתי והתברר לי כי ע"פ ההסכם שחתמתי כל השטח שייך לי. תוך חודשיים בניתי יחידת דיור בת 3 חדרים אותה אני משכיר ברווח ניכר.

והמסר ברור כשאדם מוותר לחברו לעולם הוא לא מפסיד מכך, גם אם הסוף הטוב אינו מגיע מהר.

הלכות זהירות בדרכים [י]

פינת ההלכה

נהג רכב [ב]

א. מצוה וחובה על נהג הרכב לשמור ולקיים את תקנות התנועה בכביש [כגון: לא לנסוע במהירות מופרזת, לתת זכות קדימה להולכי רגל במעבר חצייה וכדו'] (דני ממונות לגאון אב"ד עזרא זכאי ח"ג שעני פ"א ס"ח, נתיבות חיים לרב אשר זעליג מורסקי שעני א' פ"א ס"ב-ס).

אם מצד שמירת עצמו מסכנות שנאמר: (דברים 7, ט): "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", וכן נאמר (דברים 7, טו): "רק השמר לך ושמור נפשך" (נתיבות חיים שעני א' פ"ב ס"א).

אם מצד שמירת אחרים מסכנות- שלא לפגוע ולסכן אחרים בנהיגתו כלומר את הולכי הרגל ונהגי רכבים אחרים שסביבו וכן שלא להזיק את רכושם שנאמר: (ויקרא יט, טו): "ולא תעמוד על דם רעך" ולהזהר משפיכות דמים שנאמר: (שמות כ, יג): "לא תרצח", וכן נאמר: (דברים כב, ח): "ולא תשים דמים בביתך"-שלא להניח מכשולות המביאים לידי סכנה והיזק (נתיבות חיים צפתיה). וכן איסור (ויקרא יט, יד): "בפני עיוור לא תתן מכשול" (נתיבות חיים טס, מר"ן הרש"ל עובדיה יוסף צו"ת יח"ד ח"ז סי' רה).

ב. **חניה:** אסור לנהג לעצור או להחנות את רכבו במקום שעל פי תקנות התנועה אסור לחנות שם. ואם עשה כן עובר על "לא תגזול" – גזל הרבים [כוון שהרחוב שייך לרבים והוא גוזל אותם כשמשמש ברחוב שלא לפי התקנות] ואם החנה במקום שמסכן את הולכי הרגל או נהגי מכוניות אחרות עובר על כל האיסורים הנ"ל (נתיבות חיים שעני א' פ"ד ס"א-ג, צו"ת מנחת יצחק לגר"י וייס סי' קמח).

דוגמא ממעשה שהיה: סיפר הגאון יצחק זילברשטיין שהיה עד למעשה, נהג רכב החנה את מכוניתו ברח' בן יעקב בבני ברק בקטע שהמדרכה מאוד צרה. מס' דקות לאחר מכן הגיע אשה עם עגלת תאומים וכמו כן משני צידי העגלה אחזו שני ילדים קטנים נוספים, כשראתה האשה כן החלה בלית ברירה לרדת עם הפמליה שלה לכביש, עם העגלה הכפולה ושני פעוטות מהצדדים כשהצליחה לרדת לכביש באותו רגע נפל אחד הילדים על הכביש וכמעט נהרג ממכונית שהגיעה מן הסיבוב. המכונית חרקה בעוצמה ובניסי ניסים ניצל הפעוט (נתיבות חיים עמ' תקעה).

דוגמאות למקומות האסורים בחניה:

© **מדרכה- כוון שחוסם את המעבר וגורם לאנשים, נשים וטף לרדת לכביש ולהסתכן בנפשם.** וגם אם נשאר די מרווח לאנשים לעבור, בכל זאת אסור לחנות שם כוון שגוזל את הרבים, ולא מועיל מחילה של התושבים הגרים בסמוך (נתיבות חיים טס ס"ו, מנחת זבי לגר"ל שפי"ז ח"א – סי' ח ס"ב, עמק המשפט לגר"י כהן ח"ג סי' סג) אלא אם כן יש סימון מיוחד של הרשויות בחלק מדרכה שמאשר

לחנות שם (מרכזו ארנמן לגר"ד סימן טוב סי' יח ס"ג).

[מותר לרכב נכה לחנות על המדרכה בתנאי שהרכב אינו חוסם את המעבר החופשי ההולכי רגל, כולל עגלות ילדים וכיסאות גלגלים. וגם שרוחב המדרכה הנותר למעבר ההולכי רגל הוא פחות מ-130 ס"מ, שאם לא כן אסור לו לחנות במדרכה] (הללכ"ז7).

- ⊙ **מעבר חציה וסמוך לו** - אסור לחנות עד 12 מטר ממעבר החציה בצד שהמכוניות מגיעות ממנו [טווח חניה של 2-2.5 מכוניות או אורך 12 אבני שפה ובד"כ מסומן באדום לבן]- וזה על פי חוקי הרלב"ד, אך בוחן תנועה של העלון סובר שצריך 12 מטר משני הצדדים של מעבר החציה. הטעם: כדי שהולכי רגל שחוצים את הכביש ובפרט ילדים יוכלו לראות את הרכבים שמגיעים משני צידי הכביש [בכביש דו כיווני] וגם הרכבים הנוסעים יוכלו לראותם ולעצור בזמן.
- ⊙ **סמוך לכניסה לרחוב צדדי מרחוב ראשי** - בד"כ מסומן באדום לבן- וזה כדי למנוע חסימת שדה הראיה לרכבים שיוצאים מהרחוב הצדדי ורוצים להשתלב בכביש הראשי, וכן כדי שהרכבים הנוסעים בכביש הראשי יוכלו לראות את הרכבים הללו שרוצים להשתלב.
- ⊙ **עצירה בשולי כביש מהיר** - אסורה ומסוכנת, מחשש שמכוניות הנוסעות במהירות שקצת יסטו לשולים יתנגשו ברכב החונה.

גם אם רוצים לעצור כדי לענות לטלפון, לצורך מנוחה והתרעננות וכדו' יש לעשות זאת רק במפריצי חניה מסודרים או בתחנת דלק. במקרה חרום [תקלה] שאינו מאפשר את המשך הנסיעה ונאלצים לעצור יש לבצע את השלבים הבאים:

- מדליקים אורות חרום מהבהבים.
- לובשים אפוד זוהר [נמצא במכונית].
- יוצאים מהרכב במהירות ובזהירות.
- מציבים משולש אזהרה מאחורי הרכב.
- עומדים בצד הימני של הדרך מעבר לגדר הפרדה אם יש.
- מתקשרים אל אחד ממוקדי החירום, וממתינים לחילוץ (הללכ"ז7).

ג. נהג המגיע עם רכבו כדי להתפלל בית הכנסת במניין ואין לו מקום להחנות את רכבו, עדיף שיחזור ויתפלל בביתו ולא יחנה את רכבו על המדרכה או על מעבר חציה (נתיבות חיים שער א' פ"ד ס"ל, תשובת הגאון רבי יצחק זילברשטיין שם עמ' תעז).

ד. נהג שהחנה את רכבו ליד בית הכנסת במקום שאסור לחנות [או בצורה עקומה ומפריע לתנועה בכביש] ונכנס להתפלל, וקוראים לו באמצע שהוא שומע קריאת התורה לצאת ולהזיז את הרכב שחוסם את התנועה, הוא צריך לצאת כדי לפנות את רכבו (נתיבות חיים שם ס"לא, וכ"כ הגר"י זילברשטיין בשו"ת אבני חושן ח"ב עמ' תקכו).

ה. אם הגיע לבית הכנסת לשיעור תורה ואין חניה אסור לו לחנות על המדרכה או בקטע שמסומן באדום לבן, שאין הדבר מצדיק את החניה במקום שאסור על פי חוק (עלינו לשבח ח"ד עמ' תרכב-תרכג תשובה נז של הרב יצחק זילברשטיין).

דוגמא ממעשה שהיה: מספר הרב יצחק זילברשטיין רבה של רמת אלחנן בני ברק: לא אחד הייתי עד למקרים שחנו רכבים במקום שאסור [כאדום לבן] ונוצרו פקקים ברחובות אלו, ובא אמבולנס או רכב הצלה שנתקעו שם בזמן של פיקוח נפש בגלל אותם רכבים (ס).

ו. אסור לנהג לעצור את רכבו באמצע הכביש, אפילו לזמן קצר אם על ידי זה גורם עיכוב לרכבים שמאחוריו, אלא בשעת דחק גדולה או צורך גדול כהורדת נכה וכדו' (נתיבות חיים ס"כט).

ז. רכב שנסע בשבת ר"ל באיסור והזיק לרכב חונה, והנהג רשם את פרטיו על פתק בשבת ושם על שימשת הרכב שניזוק, כדי שיוכל בעל הרכב לפנות אליו שישלם לו על הנזק. מותר לבעל הרכב שנפגע במוצאי שבת להשתמש במידע זה לאתר את הנהג שהזיק מאחר ואין דרך אחרת לאתרו (מרכזו ארנמן לגר"ד סימן טוב עמ' קסא-קסג עלינו לשבח ח"ה תשובה א' עמ' תקאז-תקאח).

ח. חובת איתות - חובה על הנהוג ברכב לאותת כשרוצה לפנות ימינה או שמאלה על מנת שהנהגים שנוסעים בקרבתו ידעו על כוונתו לא יפגעו או יפגעו מרכב זה וכן על מנת שהולכי הרגל ידעו שהוא מתכוון לפנות לכיוון הכביש אותו הם רוצים לחצותו ידעו להיזהר מבעוד מועד (נתיבות חיים שער א' פ"ב ס"פו).

ט. נהג שלא מאותת כשפונה ימינה או שמאלה עובר על איסור גזל הרבים, מסכן את עצמו ואת האנשים שסביבו, עובר על מצוות שמירת הנפש שלו ושל אחרים, וגורם צער לנהגים והולכי הרגל (נתיבות חיים שם ס"פז-פח).

העלון מוקדש לישועות בכל התחומים ל- ישי בן שמחה הי"ו

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonthaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com
אנו זקוקים עדיין לתרומות - שם חשבון: האיחוד פרשת שבוע מסי' חשבון: 111396 סניף: 516 בנק מסד 46